



Norsk Ornitologisk Forening, Asker og Bærum
lokallag.

Ved
Bjørn Olav Tveit

Saksbehandler, innvalgstelefon

Truls Aas, 69247577

Tillatelse til ringmerking av fugl og rydding av nettgater i Storøykilen naturreservat og Koksabukta naturreservat.

Statsforvalteren gir dispensasjon fra verneforskriftene for Storøykilen og Koksabukta naturreservater for fangst av fugl for ringmerking. Det gis også tillatelse til nødvendig rydding av nettgater og utplassering av nett, men før ryddingen og utplassering begynner, må NOF, Asker og Bærum lokallag, sende et kart som viser ønsket konkret plassering av gatene. Kartet skal godkjennes av Statsforvalteren. Bruk av ruse til fangst av våtmarksfugl skal også avklares med Statsforvalteren i forkant av merkingen. Dispensasjonen er gjeldene til og med 31. juli 2022. Det vil senere kunne være aktuelt å gi tillatelse over et lengre tidsrom.

Bakgrunn for saken

Vi viser til søknad mottatt 03.08.2021. Det er søkt om tillatelse til ringmerking av fugl samt enkel rydding av nettgater i Storøykilen og Koksabukta naturreservater i Bærum kommune.

Utdrag fra søknaden:

Norsk Ornitologisk Forening, Asker og Bærum lokallag, søker om dispensasjon fra verneforskriften i naturreservatene på Fornebu, i den hensikt å drive ringmerking av fugler i vitenskapelig øyemed. Foreningens medlemmer har drevet registrering og ringmerking av fugler i disse områdene siden 1970-tallet. Det vil dermed være av stor verdi å kunne fortsette aktiviteten for å følge utviklingen av fuglebestander og trekkveier i både kort og langt perspektiv, noe som vil bidra til å øke forståelsen av fuglelivet i tilknytning til naturreservatene.

Ringmerkingsaktiviteten har i hovedsak vært knyttet til våtmarken i Storøykilen NR, med bruk av mistnett og ruser. Det samme vil kunne være aktuelt, om enn i mindre skala, i Koksabukta NR. Foreningen har etablert samarbeid med Besøksenter våtmark Oslo, som har tilhold på Lilløyplassen, og dette utgjør i dag base for aktiviteten.



Ringmerkingsarbeidet vil være ledet av kvalifisert personale med lisens fra Museum Stavanger, som koordinerer ringmerkingsvirksomheten i Norge. Arbeidet vil bli gjennomført og resultatene publisert i tråd med gjeldende prinsipper for slik virksomhet.

Lovgrunnlag

Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for Storøykilen og Koksabukta naturreservater. Vi forvalter verneområdene etter egne forskrifter med bestemmelser som sier noe om formålet med vernet, og hvilke tiltak og aktiviteter som er tillatt, forbudt eller som krever tillatelse.

Forskrift om vern av Storøykilen og Koksabukta naturreservater ble fastsatt ved kongelig resolusjon av 2. oktober 1992. Formålet med vernet er å bevare viktige våtmarksområder med vegetasjon, fugleliv og annet dyreliv som naturlig er knyttet til områdene.

I henhold til verneforskriftenes bestemmelser, som er identiske for de to områdene, er vegetasjon i vann og på land vernet mot enhver form for skade og ødeleggelse, jf. § 4 nr. 1. Dyre- og fuglelivet, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot skade og ødeleggelse, jf. § 4 nr. 2. Oppføring av faste innretninger, er ikke tillat, jf. § 4 nr. 3.

Verneforskriften åpner ikke for at vi kan gi tillatelse til tiltaket. Statsforvalteren kan, i slike tilfeller, vurdere søknaden etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven (nml) § 48. Vi kan gi dispensasjon dersom tiltaket ikke er i strid med verneformålet og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig.

Dispensasjonsmuligheten i nml. § 48 skal være en sikkerhetsventil, som skal fange opp uforutsette eller spesielle/særlige tilfeller. Hjemmelen skal ikke brukes til å utvide rammen for vernevedtaket ved at det rutinemessig gis dispensasjon til tiltak/aktiviteter som i utgangspunktet er forbudt. At vilkårene er oppfylt gir ikke krav på tillatelse. Det er opp til Statsforvalteren å vurdere om søknaden gir grunn til å gi dispensasjon fra verneforskriften i dette tilfelle.

Det følger av nml. § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved behandling av søknaden. Dette innebærer at kunnskapsgrunnlaget i saken skal være tilstrekkelig. I tillegg skal prinsippene om føre-var, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige driftsmetoder vurderes.

Statsforvalterens vurdering

Ringmerking av fugl er en akseptert metode for å skaffe til veie kunnskaper om bestander, trekkruiter m.m. Samtidig medfører ringmerking en betydelig, dog vanligvis kortvarig, forstyrrelse av fuglene som fanges og merkes. Selv når virksomheten skjer på en fagmessig måte, er det ikke mulig helt å eliminere risikoen for at fugl tar skade eller dør. Ringmerkingen skjer gjerne i rike fuglebiotoper, og representerer derfor en potensiell forstyrrelse på fuglelivet generelt i de berørte områdene.

Statsforvalteren i Oslo og Viken fører en restriktiv praksis når det gjelder å tillate ringmerking i verneområder. Ringmerking, som annen forstyrrende virksomhet, ønskes i utgangspunktet lokalisert utenfor verneområdene. Det vil likevel noen ganger bli vurdert som riktig å tillate dette i verneområder. Det kan her nevnes at Akerøya Ornitologiske stasjon er gitt tillatelse til fortsatt drift etter at Ytre Hvaler nasjonalpark ble opprettet. Det er også gitt tillatelse til at Nordre Øyeren Fuglestasjon kan bedrive ringmerking innenfor Nordre Øyeren naturreservat. Felles for disse



stasjonene er at det har blitt bedrevet observasjon og ringmerking av fugl over lang tid og at aktivitetene har bidratt med viktig kunnskap om verneområdene.

NOF, Asker og Bærum lokallag, har gjennom sin virksomhet over flere år levert viktige bidrag til kunnskapen man i dag har om fuglelivet i verneområde på Fornebu. En del av dette skyldes ringmerking. I tillegg anses ringmerkingen ved Lilløyplassen naturhus (Besøksenter våtmark Oslo) til å ha stort formidlingspotensial for skoleklasser, familier og andre besøkende. Vi vurderer det derfor som naturlig at det gis tillatelse til merking av fugl i de to reservatene. Det forutsetter at dette kan gjøres uten å skade fuglelivet eller andre verneinteresser.

Statsforvalteren har god kjennskap til verneområdene, og mener at kunnskapsgrunnlaget for å vurdere søknaden er godt, jf. nml. § 8. Etter vår vurdering vil det være mulig å ringmerke i deler av reservatene uten at dette vil påvirke verneverdiene i nevneverdig grad. Oppsetting av fangstnett vil kunne kreve noe rydding av vegetasjon for å etablere faste nettgater. Vi forutsetter at disse legges slik at behovet for rydding blir minst mulig. Det må også tas hensyn til faren for etablering av nye stier. Søknaden oppgir ikke konkret plassering eller antall nettgater. Kart som viser dette, må derfor sendes oss for godkjenning før eventuell rydding kan starte. Bruk av ruse for fangs av våtmarksfugl skal avklares med Statsforvalteren i forkant av tiltaket. Dette inkluderer konkret plassering i terrenget, beskrivelse av rusens utforming, samt formålet med merkingen. Grunnet mye menneskelig aktivitet vurderes den samlede belastningen, jf. nml. § 10, som betydelig i de to verneområdene. Forstyrrelsene er særlig stor for vadefugl som bedriver næringsøk i verneområdenes strandenger. På grunn av faren for forstyrrelser vil vi her legge avgjørende vekt på føre var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9. Dette innebærer at vi ikke vil gi tillatelse til bruk av nett eller ruser i tilknytning til strandengene.

Ringmerking omfattes også av andre regelverk, bl.a. viltforskriften §§ 2-4 – 2-7 (se vedlegg 2 i dette brevet). Det er selvsagt en forutsetning at disse regelverkene følges. Når det gjelder oppsatte fangstnett, er det viktig at disse etterses og brukes på en måte som sikrer at fugl eller andre dyr ikke kommer til skade. Av hensyn til faren for at uvedkommende kan finne og aktivere stengte nett, vil det ikke gis tillatelse til at nett kan sperres/slås sammen for så å stå ubevoktet i perioder der de ikke er i bruk. Nettene må altså fjernes fra reservatet etter endt fangst.

Under ringmerking må arbeidet til enhver tid organiseres slik at retningslinjer for fuglenes liggetid i fangstnettene kan overholdes. Dette innebærer bl.a. at antall aktive nett må stå i forhold til bemanning, og at det tas hensyn til temperatur, vær, mengde fugl osv. Om nødvendig må fangstnett stenges raskt for å unngå for lang liggetid i nettene. Hensynet til dyrevelferd skal alltid veie tyngre enn ønsket om å merke flest mulig fugler.

Under de forutsetninger som her er beskrevet, mener virksomheten oppfyller kravet til miljøforsvarlige teknikker og lokalisering, jf. § 12. Statsforvalteren legger til grunn at det foreligger nødvendig kunnskap om naturverdiene og virkningene av tiltaket. Kostnader ved miljøforringelse, jf. nml. § 11, anses som lite aktuell i denne saken.

Etter vår vurdering vil den omsøkte virksomheten ikke være i strid med verneformålet, og den vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig, forutsatt at de kravene som settes i tillatelsen, etterleves. Vilårene for å gi dispensasjon med hjemmel i nml. § 48 er dermed oppfylt.

Vi legger til grunn at det vil være aktuelt for NOF, Asker og Bærum lokallag, å drive ringmerking i reservatene i lang tid fremover. I denne omgang gir vi imidlertid kun tillatelse til og med 31. juli 2022. Vi ønsker at det foretas en ny vurdering for å se om det er behov for justeringer når en søknad om



fornyelse skal behandles. Basert på erfaringer som høstes i denne perioden, vil ønske om justeringer kunne komme både fra NOF og fra oss. Det vil senere kunne bli aktuelt med en tillatelse som omfatter et større tidsrom. For ordens skyld vil vi også nevne at en tillatelse kan trekkes tilbake dersom vilkårene ikke blir oppfylt.

Vi gjør oppmerksom på at vi vil be Statens Naturoppsyn foreta inspeksjoner med ringmerkingsvirksomheten på linje med andre virksomheter i reservatet. Det må påregnes at inspeksjoner kan skje både varslet og uanmeldt. Vi vil legge vekt på en best mulig kontakt og dialog mellom NOF, Statens Naturoppsyn og Statsforvalteren.

En viktig grunn til å tillate ringmerking i verneområdet er at det vil gi økte kunnskaper om fuglelivet. Rapportering vil derfor være en viktig del av virksomheten. Resultatet av selve ringmerkingen skal rapporteres til Ringmerkingssentralen i henhold til kravet i viltforskriften § 2-7. Det skal også føres en enkel oversikt over ringmerkingsaktivitetene i reservatene. Oversikten leveres til Statsforvalteren innen utgangen av januar hvert år og skal inneholde dato og antall aktive nett det foregående året. Vi forutsetter at andre interessante observasjoner som gjøres i forbindelse med ringmerkingsvirksomheten, rapporteres via nettportalen Artsobservasjoner.

Etter vår vurdering er tiltaket ikke i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Vilårene for å gi dispensasjon med hjemmel i nml. § 48 er dermed oppfylt.

Vedtak

Statsforvalteren gir Norsk Ornitologisk Forening, Asker og Bærum lokallag, tillatelse til rydding av nettgater og utplassering av fangstnett og ruser i nærmere angitte områder i Storøykilen og Koksabukta naturreservater. Tillatelsen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til naturverdiene.
- Tillatelsen gjelder områder slik de er avmerket i kart (se vedlegg 1).
- Før rydding av nettgater og oppsetting av nett kan iverksettes, skal ønsket plassering av hver enkelt nett/nettgate avmerkes på kart/flyfoto som sendes Statsforvalteren for godkjenning. Rydding og oppsetting av nett kan skje når bekreftelse på godkjenning er mottatt fra Statsforvalteren.
- Bruk av ruse for fangs av våtmarksfugl skal avklares med Statsforvalteren i forkant av tiltaket. Dette inkluderer konkret plassering i terrenget, beskrivelse av rusens utforming, samt formålet med merkingen.
- Det skal føres en enkel oversikt over ringmerkingsaktivitetene i reservatet.
- Annet relevant regelverk skal overholdes, jf. bl.a. viltforskriften §§ 2-4 – 2-7.
- NOF, Asker og Bærum lokallag, er innehaver av tillatelsen og ansvarlig for at hver enkelt ringmerker er kjent med og overholder vilkårene i tillatelsen.
- Interessante observasjoner som gjøres i forbindelse med ringmerkingsvirksomheten, men som ikke omfattes av rapporteringskravet i viltforskriften § 2-7, skal rapporteres via Artsobservasjoner. NOF, Asker og Bærum lokallag, avgjør på et faglig grunnlag hvilke observasjoner som rapporteres.
- Denne tillatelsen er gjeldene til og med 31. juli 2022. Den kan trekkes tilbake dersom vilkårene ikke blir oppfylt.
- Tillatelsen skal være tilgjengelig i felt, og kunne forevises oppsyn og politi.



Statsforvalteren har bare vurdert søknaden etter verneforskriften. Vi forutsetter at det innhentes tillatelser etter annet lovverk om nødvendig. Statsforvalteren vil eventuelt kunne komme inn igjen i saken i den forbindelse.

Klageadgang

Du kan klage på dette vedtaket til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal sendes til Statsforvalteren. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

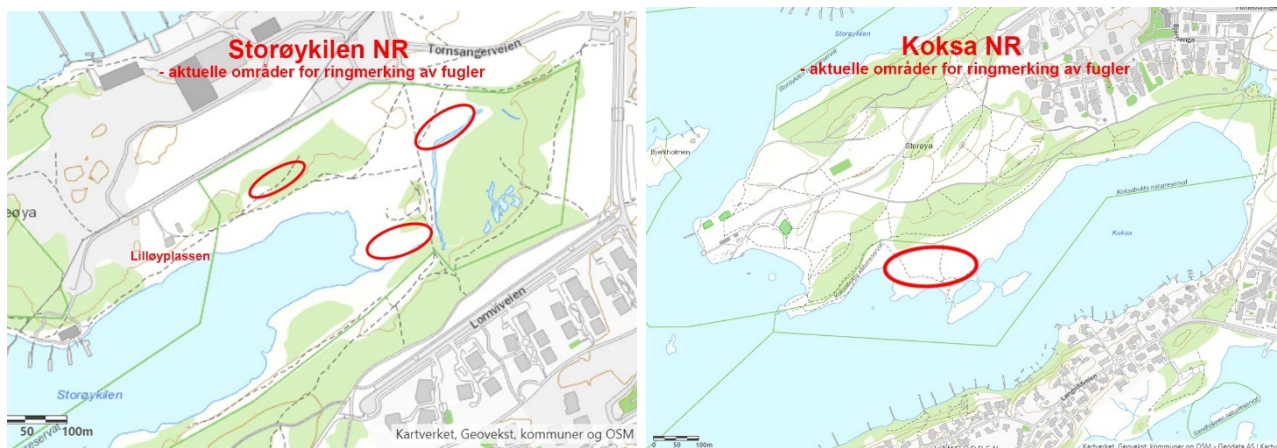
Med hilsen

Karsten Butenschøn
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Truls Aas
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg 1



Kart fra søknaden. Rød markering indikerer omtrentlig område for ønsket plassering av nett/ruse.

Vedlegg 2

Utdrag fra Forskrift om skadefelling, dødt vilt og bruk av vilt i oppdrett, forskning og dyrepark (viltforskriften)

§ 2-4. Utstedelse av lisens for ringmerking

Miljødirektoratet kan i samråd med Ringmerkingssentralen, etter søknad, utstede lisens for ringmerking. Lisen er gyldig i inntil ett år, og utløper 1. mars. For å få fornyet lisens, må pliktige årsrapporter for tidligere lisensperioder være levert Ringmerkingssentralen.



Den som ikke lenger har gyldig lisens plikter straks å tilbakelevere ubenyttede ringer til Ringmerkingssentralen.

Miljødirektoratet kan trekke lisensen tilbake ved brudd på relevant regelverk.

§ 2-5. Ringmerking i medhold av lisens

Den som har lisens for ringmerking kan ringmerke fugler og flaggermus i henhold til lisensen uten særskilt tillatelse til innfangning etter § 2-2.

§ 2-6. Om bruk av fangstredskap ved ringmerking

Ved bruk av fangstredskap for å ringmerke fugl og merke flaggermus, skal fangede individer straks merkes og slippes fri. Fangstredskapet skal være under kontinuerlig tilsyn når det står til fangst. Når fangstredskapet ikke lenger er under tilsyn, skal det stenges eller fjernes slik at det ikke kan fange, og det skal merkes med navn og telefonnummer.

§ 2-7. Rapportering av ringmerking

Den som har lisens til ringmerking skal levere pliktig årsrapport til Ringmerkingssentralen innen 15. februar påfølgende år.